

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 435/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniam Mestského súdu Košice sp. zn. 4Nt/38/2024 z 28. novembra 2024 a Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Tos/11/2025-117 z 25. marca 2025 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 15. júla 2025, ktorú doplnil 14. augusta 2025, bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenie žiada, domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1, čl. 13 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 11 ods. 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „všeobecná deklarácia“) uzneseniami súdov o jeho návrhu na obnovu trestného konania.

II.

2. Sťažovateľ bol v roku 2012 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy svojej 16-ročnej priateľky. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody na 22 rokov. Sťažovateľ sa domáhal obnovy tohto trestného konania z dôvodu novely Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením mestský súd jeho návrh zamietol, keďže novela Trestného zákona nie je dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku a uložený trest možno v dôsledku novely preskúmať len podľa § 405a Trestného poriadku. Podľa mestského súdu pri novele Trestného zákona nie je dôvod postupovať obdobne, ako keď nálezom ústavného súdu bol vyslovený nesúlad asperačnej zásady s ústavou (PL. ÚS 106/2011, II. ÚS 111/2015), keďže novela Trestného zákona nie je dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 4 písm. b)

Trestného poriadku. Mestský súd dodal, že zmyslom novely Trestného zákona účinnejšou od 6. augusta 2024 nebolo prehodnocovať právoplatne uložené tresty, čo vyplýva aj z § 438k ods. 7 Trestného zákona, ktorý upravuje situáciu, keď došlo k právoplatnému uloženiu trestu pred účinnosťou novely Trestného zákona za skutok, ktorý už po novelizácii nie je trestným činom.

3. Proti uzneseniu mestského súdu podal sťažovateľ sťažnosť. Zotrvával na návrhu a dodal, že jeho skutok bol nadkvalifikovaný a pre novelu Trestného zákona je diskriminovaný, keďže páchatelia obdobného skutku majú po novele Trestného zákona lepšie postavenie, keďže v jeho prípade bol pri uložení trestu použitý § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok všeobecného súdu, podľa ktorého toto ustanovenie možno použiť, len ak bol trestný čin spáchaný v súvisi s vekom chránenej osoby, teda ak vek obete založil alebo podporil vôľovú zložku konania páchatelia. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Stotožnil sa s odôvodnením uznesenia mestského súdu a zopakoval, že neboli zistené skutočnosti alebo dôkazy, ktoré boli súdu známe v čase rozhodovania o vine a treste, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci.

III.

4. Sťažovateľ pokračuje v argumentácii z návrhu na povolenie obnovy konania a sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu. Tvrdí, že pri ukladaní trestu bol nesprávne použitý § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, keď súdy neskúmali jeho úmysel vo vzťahu ku kvalifikovanej skutkovej podstate, teda to, či skutok spáchal na chránenej osobe. Podľa sťažovateľa bol nesprávne odsúdený podľa § 145 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, hoci mal byť odsúdený podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona pri miernejšej trestnej sadzbe. Okrem toho došlo k omylu, keď nebolo zohľadnené, že v čase spáchania skutku mal 18 rokov. Toto všetko považuje za nové skutočnosti odôvodňujúce obnovu konania, pričom novela Trestného zákona sa mala vzťahovať aj na neho a mal mu byť uložený miernejší trest. V tejto súvislosti v doplnení ústavnej sťažnosti poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) z 1. augusta 2025 vo veci C-544/23.

IV.

5. Proti uzneseniu mestského súdu sťažovateľ mal právo a podal sťažnosť podľa Trestného poriadku, o ktorej rozhodol krajský súd, ktorého právomoc vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti tomuto uzneseniu. Pre nedostatok právomoci ústavného súdu preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu mestského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

6. Účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného konania (III. ÚS 40/2022, III. ÚS 537/2022) a cieľom konania o povolení obnovy konania nie je prieskum zákonnosti postupu súdu v pôvodnom konaní (III. ÚS 122/2021, III. ÚS 537/2022). Obnovou konania možno odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí trestných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy preskúmať rozhodnutie o vine a treste. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali v súlade s ústavou, keď rozhodli o zamietnutí návrhu

na povolenie obnovy konania a následne zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Podstatné je, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné. Okrem toho odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v inštančnom postupe súdneho konania, nemožno posudzovať izolovane (III. ÚS 808/2016, III. ÚS 67/2023) a treba ich posúdiť komplexne (III. ÚS 489/2021, IV. ÚS 350/09).

7. Podstatou tvrdení sťažovateľa je to, že dôvodom na obnovu trestného konania je, že v trestnom konaní nebol zohľadnený jeho vek a nesprávne bol zohľadnený vek poškodenej. Tieto tvrdenia sú však kritikou rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré rozhodli o jeho vine a treste bez toho, aby ich bolo možné posúdiť ako nové skutočnosti a dôkazy. Čo sa týka námietok súvisiacich s novelou Trestného zákona, zjavne mylný nie je právny záver všeobecných súdov o tom, že novelu Trestného zákona nemožno posúdiť, či už ako novú skutočnosť, alebo dôkaz, alebo ako dôvod obnovy konania podľa § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého skutočnosťou skôr neznámou je aj strata účinnosti právneho predpisu podľa čl. 125 ods. 3 ústavy. Krajský súd náležitým spôsobom sťažovateľovi ozrejmil, že zmena právnej úpravy, ktorá nastala po jeho právoplatnom odsúdení, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania. Krajský súd, rovnako ako mestský súd, správne zdôraznil, že povoliť obnovu konania možno len vtedy, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine. Krajský súd, ktorého odôvodnenie treba posúdiť v súvislosti s odôvodnením uznesenia mestského súdu, bez omylu vyhodnotil, že sťažovateľom uvádzané skutočnosti neodôvodňujú povolenie obnovy konania. Zjavne neopodstatnená je tak námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

8. Rovnako zjavne neopodstatnená je i námietka porušenia základných práv podľa čl. 50 ods. 1 a 6 a čl. 49 ústavy. O vine a treste sťažovateľa za jeho skutok rozhodli súdy, čo vylučuje porušenie čl. 50 ods. 1 ústavy, podľa ktorého len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy. Obdobne vylúčené je porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 6 ústavy, podľa ktorého sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase jeho spáchania a neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. I podľa Trestného zákona účinného po 6. auguste 2024 sa odňatím slobody na dvadsať až dvadsaťpäť rokov potrestá ten, kto úmyselne usmrť chránenú osobu, ktorou jej aj dieťa, teda osoba mladšia ako osemnásť rokov. Skutok sťažovateľa bol ako trestný čin posúdený a trest mu bol uložený podľa zákona, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 49 ústavy. Zjavne neopodstatnená je i námietka porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sa na konanie o návrhu na povolenie obnovy trestného konania nevzťahuje, keďže nejde o rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s oprávnenosťou trestného obvinenia (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99).

9. Bez významu vo vzťahu k dôvodnosti ústavnej sťažnosti je poukaz sťažovateľa v doplnení jeho ústavnej sťažnosti na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-544/23. Z tohto rozhodnutia nemožno vyvodiť žiadne závery či argumenty, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že vo veci sťažovateľa bol daný dôvod na obnovu jeho trestného konania. Závery tohto rozhodnutia možno použiť len pri posúdení použitia neskoršieho miernejšieho ustanovenia zákona pri správnom trestaní v konaní o kasačnej sťažnosti podľa Správneho súdneho poriadku.

10. Čo sa týka poukazov sťažovateľa na porušenie ďalších ustanovení ústavy (čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2), dohovoru (čl. 7 ods. 1, čl. 13 a 14) a všeobecnej deklarácie (čl. 11 ods. 2), ústavná sťažnosť okrem výpočtu týchto ustanovení v rozpore s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde neobsahuje žiadnu uchopiteľnú právnu argumentáciu, z ktorej by bolo možné vyvodiť porušenie týchto ustanovení ústavy a medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách. Ústavná sťažnosť tak v tomto rozsahu nemá náležitosti ustanovené zákonom, a preto bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Nebol dôvod tieto nedostatky odstraňovať postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Osobitne preto, lebo všeobecná deklarácia má len povahu politického dokumentu, ktorý nemôže byť predmetom konania o ústavnej sťažnosti (II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, II. ÚS 52/2017) a čl. 1, čl. 2 a čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy neobsahujú základné práva a slobody, ktorých porušenie by bolo možné namietať v konaní o ústavnej sťažnosti.

11. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu